

Over een dakjungle, bladstudie, zweetdruppelkaart en boomverhuizing

De Projectenparade van vakblad Boomzorg

In de Projectenparade vind je een greep uit opvallende, bijzondere en mooie boomprojecten die aannemers, opdrachtgevers en ontwerpers met ons hebben gedeeld. Van de strijd tegen zweetdruppels tot een plataan op het dak, en van kinderen die bomen monitoren tot herstel van een kasteeltuin.

Auteur: Hanneke Tax

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Grijze tegelzee wordt dakjungle

Aan de Grote Markt in Groningen is een daktuin gerealiseerd met gebruik van meerdere bomen. *The Urban Jungle Project* zorgde voor ontwerp en uitvoering van het project. Wat eerst een zee van grijze tegels was, is omgebouwd naar een daktuin van formaat.

De daktuin met modulaire plantenkratten, meerdere boomveren en een petanquebaan grenst aan de kantine van een bedrijfspand. Met zicht op 'd'Olle Grieze' (de Martinatoren) kun je loungen, een potje petanque spelen of genieten van de beplanting.

Het Jungle Block – een modulair plantvak van hergebruikte plantenpotten – is hier voor het eerst toegepast. Het is specifiek ontworpen om een meerstammige boom snel en eenvoudig

op een dak te plaatsen. Gekozen is voor de aanplant van een plataan, een *Platanus x hispanica*, net als die op de Grote Markt beneden. De aanplant van de plataan was spectaculair met gebruik van een telescoopkraan. Bij de positionering kwam het heel precies, om de verankering van de boom goed te kunnen uitvoeren. Een irrigatiesysteem zal de hele daktuin voorzien van water en voeding, wat door middel van sensoren gemonitord wordt op afstand. Tijdens de aanleg trok de daktuin al veel bekijks en het enthousiasme van de toekomstige gebruikers was goed zichtbaar.

Installatie van een Jungle Block

Keiligbosquet: herstel 'open tuinkamer' in kasteelpark d'Ursel

In 1883 ontwierp de Duitse landschapsarchitect Edouard Keilig het Keiligbosquet in het kasteelpark van kasteel d'Ursel. Deze 'open tuinkamer' werd omringd door een groot aantal Amerikaanse eiken en later uitgebreid met een tennisveld.

Eeuwenlang fungeerde kasteel d'Ursel in Hingene als zomerverblijf voor de adellijke familie d'Ursel. Sinds 1994 is het in handen van de provincie Antwerpen en heeft het een culturele bestemming. Het Keiligbosquet bij het verblijf is nu hersteld.

In de loop der jaren ging het bos achteruit; dertien jaar geleden bleven slechts achttien van de

oorspronkelijke eiken over. Het park en het tennisveld raakten overwoekerd en werden verwaarloosd.

Het herstel begon in november 2020 met de aanplant van zeventig nieuwe eiken tussen de loofgang en de kasteelgracht. Hiermee werd een stukje historie in ere hersteld. In het hart van het Keiligbosquet bloeit nu een bloemenweide, omringd door elf herinneringsbanken. Dit project, waarvoor *Van den Berk Boomkwekerijen* met trots de bomen heeft geleverd, brengt verleden en toekomst bij elkaar.

Amerikaanse eiken in het Keiligbosquet (foto: Fred Roest)

Overijsselse leerlingen volgen groei en ontwikkeling van boompjes

Hoe maak je kinderen enthousiast voor bomen, of zelfs voor het kweken van bomen? De organisatie *Natuur voor Elkaar* heeft hier een oplossing voor. In het project Iedereen een Boom zorgt een aantal schoolklassen uit Overijssel voor de groei en ontwikkeling van kleine boompjes die worden opgekweekt tot grotere bomen. De kinderen volgen de ontwikkeling van de boom ook met een bijbehorend lespakket. Natuur en Milieu Overijssel is bij het project betrokken.

Natuur voor Elkaar biedt de scholen een toegankelijk lespakket aan van lesbrieven, werkbladen en educatieve filmpjes. De kinderen volgen de jonge boompjes, die uiteindelijk door de kinderen zelf zullen worden geplant op of rond de landelijke Boomfeestdag in november. Dat kan op het schoolplein zijn, maar ook op een andere locatie in de buurt.

Bladstudie

Duurzaam behoud paardenkastanjes in gemeente Barendrecht

De paardenkastanje is een karakteristieke boom in het Nederlandse straatbeeld, maar wordt sinds 2002 bedreigd door kastanjebloedingsziekte. Inmiddels heeft de ziekte een groot deel van de paardenkastanjes in meer of mindere mate aangetast. Toch is er nog hoop voor deze boom. Sterker nog, de *gemeente Barendrecht* en *idverde* Bomendienst zien voldoende mogelijkheden om de paardenkastanje te behouden als waardevolle en beeldbepalende boom in de gemeente. Belangrijk hierbij is de *TreeHold*-warmtebehandeling.

De zieke paardenkastanjes worden op korte termijn behandeld met infraroodtechnologie van *TreeHold*. Deze methode is bewezen effectief en bestaat uit het doden van de ziekteverwekker,

een snelle en doeltreffende oplossing. Na de behandeling wordt de gezondheid van de behandelde bomen nauwlettend gevolgd, door middel van een monitoringprogramma dat minimaal twee seizoenen duurt. Daardoor wordt eventuele terugkeer van de ziekte tijdig opgemerkt en kunnen de paardenkastanjes worden behandeld, waardoor ze duurzaam behouden blijven. Door het behoud van deze waardevolle monumentale bomen wordt niet alleen de esthetische waarde van de leefomgeving behouden, maar ook de belangrijke ecosystemendiensten die de bomen bieden.

Behandeling tegen kastanjebloedingsziekte

Boombaten geven de doorslag

Bij een bouwproject gaan in het ideale geval bestaande bomen voor, maar de realiteit is soms anders. In een nieuwbouwproject in Raalte stond een grote, oude eik op een nieuwbouwperceel. Ontwerpaanpassingen waren niet meer mogelijk en om de woningbouwplannen te kunnen realiseren, moest de eik verwijderd of verplant worden. Met behulp van het softwarepakket *i-Tree* werden de baten van de boom in kaart gebracht, waarbij de *gemeente Raalte* nauw samenwerkte met *idverde* Bomendienst. Op basis van weten-

schappelijk onderbouwde berekeningen kon de gemeente een afgewogen keuze maken. Naast de enorme waarde van de boom kwam er ook een financiële component bij kijken, want bij behoud van de boom op de oude locatie zou er een bouw perceel minder uitgegeven kunnen worden. In opdracht van de boombeheerder voerde *idverde* Bomendienst een verplantbaarheidsonderzoek uit. De oude eik bleek verplantbaar te zijn en kreeg in december 2023 een nieuwe plek.

De oude eik verhuist

Honderd bomen rijker: Velsen goed bezig

Elke keer dat er een initiatief wordt ingediend dat helpt om CO2 te besparen, plant de *gemeente Velsen* één boom. Isoleren of het plaatsen van zonnepanelen, elektrisch rijden of het installeren van een warmtepomp, het is allemaal een boom waard. Dat is een belofte uit het Lokaal Klimaatakkoord. Het afgelopen jaar zijn er in de gemeente Velsen veel initiatieven ingediend via de website *Velsingoedbezig.nl*. Sinds de lancering van deze website waren er 222 inwoners en organisaties met een initiatief. Op 8 maart plantte de gemeente Velsen samen met inwoners 25 van de 100 bomen voor dit jaar, in samenwerking met *De Bie Buitenwerk*. Vertegenwoordigers van de

gemeente, initiatiefnemers, klimaatpartners, omwonenden en leerlingen kwamen samen in de Briniostraat in IJmuiden. De andere 75 bomen zijn geplant op het Notenboomplein en op het Pleiadenplantsoen. Het gaat om 22 verschillende soorten bomen, struiken en een zaaimengsel. Bij de bomen is een bordje geplaatst met de namen van de initiatiefnemers. Wethouder Jeroen Verwoort: 'Op alle drie locaties staat een bord met de namen van alle inwoners en organisaties die een boom verdient hebben. Zo kunnen ze voor altijd aantonen dat die boom voor hún initiatief geplant is.'

Wethouder Verwoort plant de eerste boom

Klimaatbomen tegen zweetdruppels en natte voeten

De gemeente Zwolle laat ruim 350 klimaatbomen planten door ROVA. Op een 'Zweetdruppelkaart' en een 'Nattevoetenkaart' van de gemeente zijn de plaatsen te zien waar inwoners last kunnen krijgen van hittestress en wateroverlast. Als partner voor het beheer van de buitenruimte (BBR) zorgt ROVA voor de inventarisatie en het planten van de klimaatbomen. Hoe groter het kroonvolume, hoe meer een boom bijdraagt aan klimaat en biodiversiteit. In Zwolle staan 72.000 bomen in de buitenruimte – bossen en tuinen niet meegerekend –, waaronder ruim 17.000 stuks ouder dan 50 jaar. Toch wil Zwolle honderden nieuwe bomen bijplanten.

Een greep uit de klimaatbomen die Zwolle gaan verrijken: Japanse notenboom, Mongoolse eik, Franse esdoorn, bijenboom, zwarte berk en gezaagdbladige eik – stuk voor stuk bomen die tegen een stootje kunnen en die droogte, felle zon en nattigheid goed verdragen. De variatie helpt om de bomen te beschermen tegen plagen en ziekten. ROVA en de gemeente werken nauw samen, waarbij niet alleen boom- en bodemgegevens volledig worden gedeeld, maar bijvoorbeeld ook kennis over recreatief gebruik van de ruimte. Ook inwoners worden bij het project betrokken.

Een boom planten tegen zweetdruppels en natte voeten

Grote bomen op Tilburgs Stadsforum

De gemeente Tilburg is bezig met het vergroenen van het Stadsforum met grote bomen, een project dat meerdere fases beslaat. Het betreft een vruchtbare samenwerking van de gemeente Tilburg met Van den Berk Boomkwekerijen en Van Helvoirt Groenprojecten als onderaannemer. Vorig jaar begon de eerste fase: het planten van volwassen bomen op het Willemsplein. Dit jaar is een divers scala aan vaste planten, siergrassen, bomen en kleine sierheesters aangeplant rondom de Heikese

kerk en een gedeelte van het terrein rondom het stadhuis. De zorgvuldig geselecteerde boomsoorten voor de Schouwburgring zijn afkomstig van Van Den Berk, de hoofdaannemer, en verder van Boomkwekerij Udenhout en Ebben Boomkwekerijen. Aangeplant zijn onder andere *Gymnocladus dioica*, *Crataegus persimilis* 'Splendens', *Crataegus coccinea* en *Robinia pseudoacacia* 'Nyirségi'.

Klaar voor aanplant

Mini-arboretum langs het fietspad

Je ziet het misschien niet direct als je in Warnsveld langs het Havepad fietst, tussen het Leestensepad en de Bieshorstlaan, maar je bevindt je daar in een arboretum. Sinds 1980 is de groenstrook beplant met veel verschillende soorten bomen, zoals zwarte moerbeik, eikbladige beuk, Japanse zeldkova en zuilbeuk. De rij winterlinden geeft structuur aan het geheel. De meeste van de meer dan vijftig soorten en cultivars in de strook werden aangeplant voordat de gemeenten Warnsveld en Zutphen werden samengevoegd; meestal waren het bomen die elders weg moesten of die na een plantseizoen overbleven. Tijdens de Boomfeestdag 2022 werden ongeveer vijftig vrij onbekende soorten toegevoegd. De Bomenstichting Zutphen

e.o.(BSZ) zag de waarde van de bomenverzameling, hoewel niet alle bomen op naam stonden. Afgelopen plantseizoen plantte de gemeente Zutphen in overleg met BSZ nog eens enkele tientallen soorten extra. Op 19 juni 2023, een warme zomeravond, ging er een groep op excursie door het arboretum van de Studieclub Vollegrondsteelt Oost-Nederland, merendeels boomkwekers. Inmiddels staan in het gemeentelijke beheersysteem GeoVisia zo'n 120 soorten goed op naam, waarvan de meeste exotisch of uitheems zijn. De ruime plantverbanden zorgen ervoor dat er geen groeibeperking is voor de bomen, zodat ze in volle glorie en in hun natuurlijke habitus zijn te bewonderen.

Nieuwe bomen voor het arboretum